

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katoli. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta . . . 13 „ — „
četrt . . . 6 „ 50 „
mesec . . . 2 „ 30 „

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta . . . 10 „ — „
četrt . . . 5 „ — „
mesec . . . 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 101.

V Ljubljani, v petek 3. maja 1901.

Letnik XXIX.

Dr. Ploj o dr. Tavčarjevem izstopu iz hrvatsko-slovenskega kluba.

Dr. Ploj je v „Südsteier. Presse“ priobčil daljši članek „Zur Steuer der Wahrheit“, v katerem razjasnjuje, kako je dr. Tavčar izstopil iz hrv.-slovenskega kluba. „Narod“ ga je takoj napadel, češ če dr. Ploj trdi, da je pisava „Sl. Nar.“ bila povod izstopu, „s tem stvar še ni postala tudi resnična.“ Dr. Ploj je baje „poskusil atentat na čast dr. Tavčarja, zdaj pa skuša svoje nelojalno postopanje opravičiti na ravno tako nelojalen, resnega moža nevreden način.“ „Narod“ trdi, da mu „dr. Plojeve deklamacije o slogi na Štajerskem prav nič ne imponirajo.“ Bodi temu, kakor hoče, mi imamo več vzroka verjeti dr. Ploju, kakor pa „Narodu“ oziroma dr. Tavčarju ali Malovrhu. Tu podajemo kratko nekaj novih posameznosti, ki jih pripoveduje dr. Ploj.

G. dvorni svetnik pripoveduje, da se je trudil narediti spravo med bojujočima se strankama, da ni dosegel vsepeha, pač pa si pridobil nekaj novih izkušenj. „Trudil sem se tudi na šefredakterja glasila naprednih Slovencev vplivati v tem smislu, da bi izginil iz tega lista oni znani ton, katerega je grajala večina klubovih članov, in med njimi tudi ožji somišljeniki dr. Tavčarjevi, in da začne mesto tega pisati tako, kakor se spodobi za list, ki bodi glasilo inteligence.“ Zaradi tega je prosil dr. Tavčarja, ko je podpisal klubov program, katerega prva točka se glasi: „Klub stoji na krščanski podlagi“, naj se na to določilo programa ozira tudi v omenjenem listu in naj še posebej računa z njegovim (dr. Plojevim) in Robičevim stalštem v klubu.

„Konstatiram“, pravi dr. Ploj, „in to se mi zdi še posebno važno glede nekega mesta v Tavčarjevem shodnem govoru — konstatiram, da sem v tem oziru dobil od dr. Tavčarja pomirjevalna zatrdila, in sem na podlagi teh mogel za gotovo pričakovati, da bo ustregel moji

prošnji. Res se je opazilo neko omiljenje v bojnem tonu tega lista — a žal ta izprememba ni trajala dolgo in je kmalu zopet zavladovala stara taktika. Spominjam v tem oziru samo na vrsto člankov „Patentovani klerikalci in še marsikaj“, v katerih so prav posebno čudni napadi na cerkev in na duhovščino sploh.

Vsled tega smo bili jaz, moj tovariš Robič in več dalmatinskih poslancev prisiljeni, da spravimo stvar v klub v razgovor in od dr. Tavčarja zahtevamo pojasnila, oziroma pritrditve. Pri tem sem omenil, da če ne dobim zadostnih garancij, da prenehajo znani napadi v „Slov. Narodu“, moram staviti predlog, da se dr. Tavčar iz kluba izključi, ker moram dr. Tavčarja zaradi njegovega stališča v političnem življenju kranjskem in zaradi njegovega razmerja do imenovanega lista smatrati po vsej pravici kot odgovornega za vsebino tega lista.

Na to je dal dr. Tavčar v klubovi seji izjavo take vsebine, da so bili ž njó zadovoljni ne le dalmatinski poslanci duhovskega stanu, ampak tudi moj tovariš in jaz.

Zdelo se je, da je sedaj mir zagotovljen — če pa ni dolgo trajal, ne zadene krivda niti najmanj mene, ampak krivo je to, da je pisava „Slov. Naroda“ v kratkem postala zopet taka, kot prej. Značilno je to, da je začel sedaj napadati tudi spodnještajersko duhovščino, dasi mi je dr. Tavčar že pri snovanju »hrvatsko-slovenskega kluba« dal zagotovilo, da bo čisto opustil strankarsko in enostransko pisanje o razmerah med spodnjimi Štajerci.

Dalje omenjam, da je imenovani list n. pr. donesal tudi notice o dogodkih v spovednici, ki so se po vsej svoji vsebini pokazale kot kombinacije, ali pa temelje na čisto enostranskih trditvah, ki se ne dajo kontrolirati, in bi se tem manj smele sprejeti v resno urejevan list, če je šefredakter tega lista podpisal klubov program, ki pravi, da stoji klub na krščanski podlagi.

Da se naredi mir v klubu, je bilo treba dr. Tavčarja odstraniti. To se ni delalo „za hrbtom“, ampak Ferjančič in Gabršček sta

se udeleževala posvetovanja. Tavčar je bil že sam hotel izstopiti, a ga je najbrže vodstvo liberalne stranke pomirilo, da ostane. Izstopil je še le tedaj, ko mu je že grozila nevarnost izključenja.

Dne 29. marca je bila seja, v kateri se je imelo dr. Tavčarja izključiti. Dr. Ferjančič in Plantan nalašč nista prišla k seji zato, da ni bilo navzočih toliko poslancev, kolikor jih je treba za izključitev. Po dolgi debati se je soglasno izreklo mnenje, da zahteva splošni narodov blagor in ožja korist klubova, da izstopi oni mož, ki je kot šefredakter »Slov. Naroda« odgovoren za njegovo pisavo, oziroma za neprestane napade na cerkev in na duhovščino.

Dr. Ploj najodločneje zavrača očitjanje, da so »intrige in napadi« voditelja katol.-narodne stranke zakrivali to akcijo. Tudi Ivčević, dr. Zaffron, Borčič in Šupuk, katerim še nihče ni rekel, da so »klerikalci«, so soglasno zahtevali izstop dr. Tavčarjev.

Nato zavrača dr. Ploj Tavčarjevo očitjanje, da je bil pri ljubljanskem škofu in da so tam začeli plesti nitke za komplot proti Tavčarju.

Dr. Ploj pravi, da je nemogoče njemu kaj takega podtikati, ker je takrat se ravno on potegoval za Tavčarja. Stopil je k škofu prosit ga, da bi interveniral za združenje „Slovenskega centra“ in „Hrvatsko-slovenskega kluba“, ter pravi: „Želim, da bi bil dr. Tavčar slišal knezoškofov odgovor. V danih razmerah bi bil ta odgovor tudi njega pomiril in napolnil z neko nado za bodočnost.“

Nato zavrača dr. Ploj Tavčarjevo očitjanje, da mu niso dajali v klubu interpelacij v podpis. To je čisto enostavno: Kadar je bilo treba podpisov za interpelacije, so dr. Tavčarja iskali, a ga niso našli, ker ni bil navzoč!

Tako se zagovarja dr. Ploj. Tavčarjevi napadi nanj so s tem dobro odbiti. Jasno je, da je dr. Tavčar na Dunaju nadaljeval ono razdiravno politiko, s katero je pri nas naredil tako žalostne razmere.

Dr. Tavčar je v zbornici rohnol proti dr.

Šustersiču. Liberalci vpijejo zdaj nad njim in ga sramote.

A mi dajemo javnosti na razsodbo sledeče vprašanje: Kdo je bolj kompromitiran, ali dr. Šustersič, ki ga besno napadajo nasprotniki ljudske organizacije, in ki dobiva od svojega kluba, od političnih društev in iz vseh slojev zaupnice, ali pa dr. Tavčar, ki so ga morali odstraniti iz kluba celo njegovi pristaši?

Državni zbor.

Dunaj, 2. maja.

Trgovske in obrtniške zbornice.

Vlada je z zakonom z dne 27. dec. 1899 drž. zak. št. 272 začasno dopolnila zakon z dne 29. junija 1867 v tem smislu, da se do konca l. 1900 podaljša funkcijska doba za one zbornične člane, katerim je doba pretekla koncem l. 1899. Nato je vlada s ces. naredbo z dne 24. okt. 1900 podaljšala ta zakon do onega časa, ko državni zbor sklene nov volivni red za trgovske in obrtniške zbornice.

Prememba volivnega reda za trgovske zbornice pa je nujno potrebna že z ozirom na direktno osebno dohodarino. In v tem oziru je treba premeniti § 7 odstavek 3. zakona z dne 19. junija 1868, ki določa, da za veletrgovce in veleindustrijce zadošča 100 gld. davka za volivno pravico. Ta določba tudi ne more veljati za vse trgovske zbornice, ker so razmere v posameznih okrajih jako različne. Zato se mora minimalni davčni znesek za veletrgovce določiti v volivnih redih, ne pa z zakonom, in torej iz zakona izpustiti dotični odstavek. Tako vlada.

Narodnogospodarski odsek pa, kateremu je bila izročena vladna predloga, pa je tudi mnenja, naj bi se zakon premenil tudi z ozirom na osebno dohodarino, ker je velika razlika mej prejšnjo pridobnino in sedanjo. Vsled tega predlaga odsek, naj se dotična določba izpusti ter za vsak okraj posebe določi davek za posamezne razrede.

Ta davčni znesek za posamezne razrede pa naj določi trgovinski minister v

LISTEK.

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.
Piše Jos. Lavtižar.
(Dalje.)

8. Montserrat.

Preden sem se poslovil od Barcelone, me je čakalo še veliko iznenadenje. Vsedel sem se ravnokar h kosilu, ko mi sporoči mozo (natakar), da bi rad nekdo govoril z menoj.

„Z menoj?“ ga vprašam začudeno, „saj me tukaj nihče ne pozna.“

„Da, sporočiti imam, da Vas nekdo čaka.“

„No — to mora biti kaj posebnega.“

Na hodniku dobim tri neznane može. Eden me nagovori z besedami „buenos dias senor“ (dober dan gospod) ter se predstavi kot policijski uradnik, noseč dolgo črno brado in prav tako suknjo; druga dva, bolj priprosto oblečena, sta mu bila spremljevalca.

Gotovo so mislili, da se jim zna slaba goditi, zato so me počastili kar trije skupaj. Ta je lepa, prišel sem policiji v roke.

A pogum, saj imam dobro vest, ničesa se ni treba bati!

Umeva se po sebi, da me je stvar vendar nekoliko razburila, zato zastavim kratko in odločno vprašanje:

„Que significa esto? Mi nombre es José L.“ (Kaj to pomeni? Moje ime je J. L.)

Vradniku podam škofijsko spričevalo, katero je za silo razumel in ki je zadostovalo namesto izkaza od okrajnega glavarstva. Obrne se k detektivoma, ki nepremično gledata v mene, kakor bi hotela zaslediti po vsej sili iz potez na obrazu kak nepošten značaj.

Potem so govorili polglasno nekaj med seboj, česar nisem razumel, toda na vedenju se jim je poznala zadrega, ki jo kaže človek, ako je v kaki zmoti. Da bi dobila neljuba zadeva lepše lice, me opozori tisti s črno brado, naj ne hodim po mestu brezskrbno okoli, ker prihajajo pogostne pritožbe, da ptujci niso varni rokovernjačev. Naposled se vljudno priporoči z besedami:

„Dispense Usted, que le haya molestado tanto. Felix viaje!“ (Oprostite, da sem Vas tako nadlegoval. Srečno pot!)

Na to se je moral izkazati s svojim

potovalnim listom tudi moj tovariš Kremžar, ki je bil vsled tega menda še bolj razžaljen, kot jaz.

Izvedel sicer nisem, a mislil sem, da me je ovadil tisti sprevednik, ki je videl pretečeno noč na potu iz Portbou v Barcelono večjo svoto denarja pri meni. Ko sem pa pozneje čital v časopisih, da je v barcelonski okolici mnogo karlistov, to je onih, ki delujejo zoper vladajočo dinastijo za don Karlosove naslednike, se mi zdi bolj verjetno, da je imela naju policija za skrivna agenta karlistovske stranke. Naj bo že tako ali tako, vsa stvar je bila jako neprijetna, dasi je častno izpadla. Toda akopprav človek ne pride ob dobro ime, vendar težko dobi izgubljeno zaupanje nazaj, in rad mu ostane kak madež (semper aliquid haeret). To se je lahko spoznalo iz tega, ker sva morala že zvečer plačati stanovanje; bali so se gotovo, da bi ne odkurila drugo jutro na skrivnem iz hotela. Na svetu je seveda dosti sleparjev, posebno po večjih mestih, zato so gostilničarji bolj previdni.

Tako mi je kanila zaradi tega dogodka kapljica grenkobe v čašo navdušenosti za glavno mesto Katalunije. Lahko me boš razumel, da so mi pri odhodu prav iz srca šle pesnikove besede:

Za mano ostani o mesto,
Z veselo te dušo pustim . . .

Mnogo ljudstva je čakalo vlaka, ki nas odpelje z barcelonskega kolodvora. Počasi izginjujejo hiše iz pogleda, in ko pridemo na prosto, je odprta proti severo-vzhodu zopet ona dolina, po kateri smo se pripeljali s Francoskega. A današnja vožnja se obrne na zapadno stran. Kmalu dospemo v tovarniško mesto Sabadell, nad katerim moli množica visokih dimnikov v zrak. To je katalunjski Manchester. Še par postaj in pred nami stoji razčesano skalovje, ki se razteguje na precejšnjo daljavo. Njegove oblike so podobne visokim stolpom in vitkim piramidam, strmine se vzdigujejo v terasah ena nad drugo, nad katero se vspejajo zopet novi oddelki z vertikalnimi pečinami, kakor bi jih bila postavila zidarjeva roka. Sploh se opazuje pri vsej gori neka čudna, zelo interesantna tvorba. Sredi gore je kakor lastovičje gnjezdo ob skalnatih stenah zgrajeno veliko poslopje cerkev in samostan Montserrat. Beseda Montserrat pomeni toliko kakor napiljena gora; ime je dobila od naravnih formacij, ki so podobne zarezam pile.

(Dalje prih.)

sporazumu z dotično zbornico. Odsek torej vladne predloge ni izpremenil.

Danes je zbornica pričela razpravo o tej predlogi. Govorili so poročevalec Kink, Wohlmeyer, trgovinski minister baron Call, posl. Kienmann, sek. načelnik Weigelsperg, dalje dr. Šileny, Böhheim ter glavna govornika Loser in Primavesi.

Vlada odločno izjavlja, da ne pripusti nobene druge premembe, nego jo je vsprejela v predlogo. Dr. Šileny je govoril proti predlogi ter ostro grajal sploh volivni red za trgovinske in obrtniške zbornice.

Po raznih »popravkih« je zbornica vsprejela predlog odsekov, ki se vjema z vladnim načrtom.

Vodne ceste.

V torek se je mladočeski klub obsirno posvetoval o vladni predlogi glede vodnih cest. Sklenili so, da ne glasujejo za železnice, ako se ob enem vsaj načeloma ne reši vladna predloga glede vodnih cest. V tem oziru hočejo k § 11. investicijskega zakona nasvetovati dostavek, da stopita oba zak. isti dan v veljavo. Dalje zahtevajo, da se v prvih desetih letih uravnata Vltava in srednja Laba, kar posebno želé češki agrarci, in sicer večinoma na državne troške. V drugi vrsti naj bi se v teku let gradili vodotoki (kanali).

Po vladni predlogi naj bi se delo pričelo zadnji čas l. 1904 in dovršilo zadnji čas v 20 letih. K troškom bi morale prispevati dotične dežele, kakor tudi mesti Dunaj in Praga.

Troški, ki bi znašali okoli 770 milijonov kron, naj bi se odplačali v 90 letih. Od leta 1904 do konca 1912 sme vlada porabiti 250 milijonov, glede ostalega pokritja naj drž. zbor po l. 1912 sklene poseben zakon. Vladi se naroča, da izvrši vse potrebne načrte.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. maja.

Krščanske stranke in parlamentarno delo.

Židovsko-liberalno časopisje vseh narodnostij, v prvi vrsti pa seveda dunajska židinja »N. Fr. Presse« se v zadnjem času z vehementno silo zaganja v kršč. stranke v parlamentu ter jim v enomer očita, da ne marajo rednega parlamentarnega dela in izpodkopljuje stališče Koerberjevi vladi. Kako nesmiselna so taka očitanja, dokazujejo dogodki v poslanski zbornici sami, posebno pa nastopi Wolfjancev, katere podpira ves protikrščanski element v zbornici. V celi dosedanjih parlamentarni dobi so podali krščanski poslanci nebroj dokazov, kako so vneti za plodonosno delo v prid zatiranih davkoplačevalcev. To pričajo neštevilni umestni predlogi ter izvajanja raznih govornikov imenovanih strank. Toda ako ne mine skoro noben dan, da se ne bi na najnesramnejši način žalil verski čut krščanskih poslancev in njihov volivcev, ako se vlačijo v zbornico vse, kar si je kdaj izmislil kak zagrizen nasprotnik krščanskega imena, katoliški zastopniki ne morejo mirni ostati, ker so prisegli svojim volivcem, da bodo skrbeli za njih gnotne in verske interese. In ako zahtevajo ti poslanci od predsednika, naj pravično in nepristransko postopa napram vsem strankam, je to vendar njihova sveta dolžnost, katere se smejo vsak hip posluževati. Za redno parlamentarno delo tako »vnete« stranke naj prično z rednim delom in naj opuste vsako izzivanje in videle bodo, da bodo krščanski zastopniki prvi, ki bodo vsestranski pospeševali tako delo.

»Czas« proti poljskemu klubu.

Malo čudno se vidi na prvi hip, da to oficiozno glasilo graja postopanje poljskega kluba, ker se to menda zelo redko dogaja. Njegovo stališče napram nujnemu predlogu poslanca Klofača, ki je zahteval od vojaške uprave, naj mileje postopa z vojaki, je pa tudi »Czas« tako vznevoljilo, da ni mogel molčati. Dokazalo se je namreč, da domobranski minister ni dal in konečno tudi ni mogel dati zadostnih pojasnil v znani aferi in bi bilo torej nujno potrebno, da se vsprejme nujnost predloga. Poljski klub torej ni postopal pravilno, ko je potegnil z domobranskim ministrom. — No, »Czas« bi si stekel

lahko še večje zasluge, ko bi opozarjal klub na dolžnosti tudi v mnogih drugih vprašanjih ter posebno vprašal vse člane, kako pojmi »slovansko vzajemnost«.

Deželni zbori.

Lvovska »Gazetta Narodowa« poroča, da se snide gališki deželni zbor dné 20. junija in bo zboroval do 15. julija. Temu zastopu je torej že določeno daljše zasedanje. To pa bržkone ne bo veljalo o vseh deželnih zborih, ker je že ministerski predsednik izjavil, da se razni deželni zbori v jeseni snidejo k daljšemu zasedanju. Vendar je pa sklepati iz tega poročila, da se snidejo večinoma vsi deželni zastopi v navedenem času za nekaj dnij v posvet, da rešijo vsaj proračunski provizorij.

Rusko-francoska zveza.

Povodom bivanja francoskega zunanjega ministra v Petrogradu se umevno peča vse rusko časopisje z rusko francosko alijanco ter govori o njeni veliki važnosti za nadaljni razvoj evropske politike. »Novoje Vremja« pravi mej drugim: V zvezah posamnih evropskih držav se kmalu izvrše velike premembe. Mej drugimi sta Avstrija in Italija že davno dospeli do prepričanja, da nimata prav nobenih koristij od zveze z Nemčijo, tudi stališče Anglije, evropskih malih držav in ameriških držav se v kratkem premeni. Nadaljni obstoj dvozveze je torej čim dalje večjega pomena. — Imenovani list bi bil seveda lahko tudi pripomnil, da je Avstrija tudi že prepričana o koristih zveze z Italijo.

Angleščina učni jezik v burskih šolah.

Dosedaj so se Buri z največjo odločnostjo ustavljali uvedbi angleščine v svoje urade, posebno pa v svoje dokaj številne šole. Angleškim mogočnejšem seveda tudi to ni bilo po volji in rovali so tako dolgo, da so te dni v Kapstadtu zbohnali shod voditeljev kolonijskih prostovoljcev, ki so pod patronanco Cecil Rhodesa sklenili poziv na vlado, naj v burskih državah takoj uvede angleščino kot učni jezik. Sklep so sporočili tudi guvernerju Milnerju v London, ki je odgovoril, da bo za uresničenje te zahteve storil vse korake. — Torej tudi burski jezik jim je na potu in se mora zatreti.

Z južno-afriškega bojišča.

Poročevalec lista »Daily Mail« ve povedati, da se lord Kitchener še nadalje pogaja z Botho in je upanje, da prideta ta dva moža v kratkem na čisto. Kitchenerju sta glasom tega poročila na potu le še dve zahtevi burskega vodje. Prvič zahteva Botha, da Milner ne postane upravitelj burskih pokrajin, drugič pa, da se pomilostijo vsi uporniki kapske kolonije. Po našem mnenju je pa stavil Botha gotovo še kake druge, za burski narod važnejše zahteve. No, kar se tiče Milnerja, bodo menda Angleži lahko ustregli, ker listi že sedaj poročajo, da je z ozirom na Milnerjevo »zdravstveno stanje« težko pričakovati, da bi se še kdaj vrnil v Južno Afriko, in pravijo, da bo indijski podkralj Curzon njegov naslednik. — Iz Pretorije poroča Kitchener, da je general Greenfeld napal Bure pri Dergplatsu in jim uničil »zadnje« dolgi Tom. Buri so se nato umaknili. Morda pa ta »dolgi Tom« vendar še ni najzadnji. — Iz Kapstadta poročajo, da je v nedeljo Cecil Rhodes blizu Kimberleya komaj ušel pred Buri, ki so razdrli železniški tir pred vlakom, v katerem se je vozil Rhodes.

Slovstvo.

»Slovenski učitelj« prinaša v 9. št. naslednjo vsebino: Dani se ... — Šola v boju zoper alkoholizem. — Krščanska in moderna vzgoja. — Dopisi. — Slovstvo. — Šolske vesti. — Drobline. — »Slov. učitelj« izhaja dvakrat na mesec in stane celoletno 5 kron.

»Slovanska knjižnica« 100. snopič: »Vstajenje«, roman v treh delih, napisal L. N. Tolstoj. VIII. zvezek. Cena 40 v.

Dopisi.

Z Rakeka, 1. maja. Prvi maj nam je prinesel ugoden izid občinske volitve. Po hudi borbi, kakoršne pri nas nihče ne pomni, je katoliško-narodna stranka zmagala v prvem in drugem razredu ter v podobinski volitvi za Rakek in Ivanje Selo. Liberalci so zmagali v tretjem razredu s ponočno gonjo že v zlatih sanjah plavajočih Unčanov, z neumorno, vsa sredstva uporabljajočo agi-

tacijo in večdnevno pijačo z dvema glasoma večine. Volitev je trajala za tretji razred malone do polnoči. Še ob 1/2 11. uri so prihajali iz spanja vzdramljeni in na volišče prignani unški občani. Kolikokrat se je nadevala po predalih »Slov. Naroda« liberalna stranka iz nas, češ, da slupe in kruljeve in raznotero polomljene siromake tiramo k volitvam; naj bi bil kdo ogledoval liberalno armado po noči 30. aprila na Rakeku, ta bi bil še le občudoval korenjaške liberalne volivce. Obče je znano, da so se pristaši katoliško-narodne stranke vse premalo zanimali za volitev in skoraj nič delali. Kaj pa liberalci? To je bilo letanja in prigovarjanja in pijančevanja zadnje tri dni, da svet ni še kaj takega doživel. Po Uncu je bilo vse v dimu. Tri noči so pri »Jeršanu« do petih zjutraj v polnih duških pili in govorilo se je, da se pije že za tretji stotak. Policijske ure so bile za te noči odpravljene. Koliko volivcev je pa še iz drugih občin prišlo pomagat liberalcem na konja; iz Cerknice in raznih vasi cerkniške občine. Celo sam gospod Šerko, Matjažek iz Grabovega in drugi so se potrudili na Rakek, kljuko vleč s preklicanimi klerikalci.

Pa vse zaman. Liberalci so v prvem in drugem razredu propadli. Vse zvijače, ki so jih privlekli na dan, niso nič izdale. Izriniti so hoteli iz imenika prvega razreda častnega občana, župnika iz Planine, upirali so se zoper aktivno pravico gospoda Ševarja, oporekali proti temu, da načelnik gospodarskega odseka voli za upravičence, akoravno je gospodu Sebenikarju iz nešteti poprejšnjih volitev znano, da je načelnik gospodarskega odseka vselej volil za upravičence in mu na podlagi § 6. občinskega volivnega reda in naredb za podobinsko gospodarstvo brezdvomno pripada ta pravica. Tudi poprejšnji dan ni nihče ugovarjal, ko je načelnik gospodarskega odseka v Ivanjem Selu za »vas« volil.

Gospoda Lavričevega pooblaščenca je hotel gospod Sebenikar enako odbacniti, češ, naj se izkaže, da je oskrbnik. Prav ga je zavrnil volitveni komisar, da gospod Lavrič kot gospodar vendar najbolje ve, kdo je njegov oskrbnik in ako ga on sam v pooblastilu izrecno imenuje svojega oskrbnika, je pač jasno, da ima ta pravico voliti v imenu gospodarja.

Vsi ti ugovori so ničevi in neutemeljeni. Edini opravičeni ugovor je bil oni gospoda inženerja Dvočaka, ki je imel pooblastilo od južne železnice, pa ni mogel voliti, ker južna železnica ni bila vpisana v prvem razredu, ampak je prišel v imenik namesto nje gospod postajski načelnik, ki mu po paragrafu 1., al. 2. obč. vol. r. ne gre volivna pravica v prvem razredu.

Vsa volitev se je vršila zdaj v drugič. Volivni imeniki so bili od političnega oblašča potrjeni in navzoči njegov odposlanec je natanko pazil, da se ni kršila določba paragrafa 20. občinskega volivnega reda, ampak se je delalo po postavi ter v redu. Če bi vsaka malenkost dajala povod, da se volitev ovrže, bomo volili še najmanj trikrat. Kdor hoče na vsak način kaj najti, že iztakne. Torej, če ni drugače, na svidenje pri prihodnjih volitvah!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. maja.

»Slovanski centrum« svojemu načelniku. »Slovanski centrum« se je sošel takoj po znani aferi v poslanski zbornici k posvetu ter pod predsedstvom načelnikovega namestnika viteza Berkša izrazil soglasno načelniku dr. Šusteršiču svoje neomajano spoštovanje in zaupanje in izjavil, da nihče izmej klubovih članov niti najmanje ne dvomi nad njegovo popolno poštenostjo. Klub je dalje sklenil, da prepušča posl. dr. Šusteršiču samemu, da stori kakoršne koli korake v tej zadevi, in izjavil, da mu je v tej zadevi popolno na razpolago. Objednem je klub naročil načelnikovemu namestniku vit. Berkšu, naj o teh sklepih obvesti načelnika dr. Šusteršiča. Na to naznanilo je naznanil dr. Šusteršič, da bo storil nadalnje sklepe šele po mirnem prevdarku, ter se zahvalil klubu za izjavo, ki je ravno v teh okoliščinah velikega pomena.

Občinske volitve v Kranju so se vršile včeraj in danes. Včeraj je volil III. razred. »Narodovci« so dobili 156 glasov, stranka neodvisnih meščanov pa 114 glasov. Danes voli II. in I. razred, kjer pa ni nič boja.

Iz deželnega šolskega sveta. Definitivna učiteljica gđ. Ana Lampret je na lastno prošnjo premeščena s Trate pri Škofji Loki v Studenec, provizorična učiteljica v Mirnipeči gđ. Marija Aschmann pa je imenovana za definitivno v Šempetru pri Novemestu.

Osebnosti. Umrl je v Ljubljani e. kr. finančni svetnik v pokoju g. J. Trattnik. Danes je nagloma umrla v Ljubljani trgovka Marija Mehle. — Iz Gorice poročajo, da je vikarjem v Versi imenovan đ. g. Kren.

Novi nadškof v Zadru. Cesar je imenoval kanonika v Splitu g. Mat. Dvornika nadškofom v Zadru.

Prvi maj je minul v Celovcu, kakor se nam piše, mirno. Zjutraj je bila budnica, katero so priredili delavci. Predpoludnem sta bila dva shoda. Tukajšnji socialisti so namreč ločeni v dve skupini. Na enem shodu je govoril bivši učitelj in sedanjí urednik lista »Volkswille«, Riese, na drugem shodu je besedičil nek govornik iz Gradca. Sprejeli so običajne resolucije, med njimi resolucijo zoper jubilejne procesije (!), ki se tu vrše prihodnje tri nedelje. Deževalo je ves dan, za to so odpadli nameravani izleti. Zvečer so bile po več gostilnah veselice. Po noči do 1. maja so razgrajali na več krajih pobili okna.

Koroške novice. Dež. vlada je dovolila za Borovlje dva letna in živinska sejma in sicer na pondeljek pred sv. Jožefom in na dan sv. Martina (11. nov.). — Dne 5. apr. so našli pri Dravi pod Glinjani truplo 3 do 4 mesece starega otroka. Bržkone je otrok bil umorjen. — Nove zvonove so dobili v Bačah pod Beljakom. — Razpisano je do 15. maja učiteljsko mesto v Gorijah. — Dne 21. aprila sta pogoreli v Fridlah blizu Trga dve hiši in trije skednji Škode je nad 21.000 K. — Občinske volitve v Goričah ob Zili, ki so se vršile meseca decembra, je deželna vlada razveljavila. Nove volitve bodo koncem maja. — Koroško obrtno društvo v Celovcu je praznovalo 50letnico svojega obstanka.

Slovenski igralci na Sušaku. O gostovanju slovenskih igralcev na Sušaku piše včerajšnji »Novi List«: Včeraj je v »Hotel Sušaku« predstavljalo ljubljansko gledališko društvo »Alfonza«, komedijo iz francoskega življenja. Društvo ima res izborne sile. Gđ. Marica Slavčeva, ki je imela prvo ulogo, igrala je večje, umetniški, a naravno, da se jej mora izreči popolno priznanje. G. Danilo jej je bil enak. I drugi umetniki, gospa Gusti Danilova, gđ. Vračko in gg. Seršen in Perdan zaslužili so radi svoje korektnosti in lepega igranja vsako pohvalo. Občinstva je bilo dosti več, nego smo se nadejali.

Kaznovani napredni odvetnik. Odvetniška zbornica goriška je odvzela bivšemu narodnonaprednemu propadlemu kandidatu dr. Staniču za 3 mesece pravico opravljati odvetniška opravila. Vzrok kazni je ravnanje dr. Staniča v zadevi neke — dedščine. »Narod«, ki ima vedno polna predala lažij o duhovnikih in dedščinah, boče o tej stvari seve — molčal!

Smrt v pretepu. V Škofji vasi pri Celju so se stepli fantje. V pretepu je bil ubit posestnikov sin Franc Vincel. Tudi hlapec Jožef Stojan je smrtno nevarno ranjen.

Prvi maj v Gradcu je bil letos v toliko zanimiv, ker so socialni demokratje pri svojem obhodu nosili tudi desko s slovenskim napisom. Pred uredništvom »Grazzer Tagblatt«-a so delavci priredili demonstracijo.

Utonil je v Potočah na Vipavskem 58-letni gospodar Jožef Batagelj p. d. Bržok. Že več mesecev si je revež domisljal, da mu ni več mogoče živeti. V blaznosti poiskal je malo globočino v bližnjem potoku in se vanj vlegel.

Novo orožniško postajo je dobil 1. t. m. Št. Janžev dol v krškem okraju.

Odbor odvetniške zborn. kranjske je v svoji današnji seji sklenil, da se skliče izvanredni občni zbor, na katerem zbornica zavzame stališče nasproti načrtu novega odvet. tarifa in tozadevnemu postopanju just. min. Od zborovega sklepa bo odvisno, ali predsedstvo odvetniške zbornice odloži svoje mandate, kakor se je zgodilo v nižjeavstrijski zbornici. Občni zbor bo po pravilih dne 12. t. m. ob 11. uri dopoldne v pisarni predsednika g. dr. Majarona. Sklenile so se izjave, ki se vsled istega postopanja odpošljejo predsedništvu zbornice Nižje Avstrije in Moravske ter zvezi odvetnikov in zvezi sodnikov v drž. zboru.

Novo laško društvo v Pulju. V Pulju se je ustanovilo novo laško politično društvo „Società democratica.“

Taras Ševčenko. O tem velikem maloruskem pesniku prinaša zadnja številka „Dom in Sveta“ lep spis z mnogimi ilustracijami. Prihodnjo nedeljo pa priredi katol. rusko semenišče v Lvovu slavnosten večer v njegov spomin s predavanjem in glasbo. List „Odeskaja Novosti“ pa prinaša študijo o Mickiewiczu in Ševčenko, v kateri dokazuje, da je na Ševčenkove pesmi pred let. 1895. mnogo vplival Poljak Mickiewicz. V Lvovu ima svoj sedež tudi „Naukovo Tovaristvo Ševčenka“, katero zelo pospešuje malorusko znanost in leposlovje.

Iz Srednje vasi v Bohinju se nam poroča, da se je ondi osnovalo gasilno društvo za vasi Jerska, Česnjica, Srednja vas, Studor in Stara Fužina s sedežem v Srednji vasi. Pri občnem zboru, ki se je vršil dne 28. aprila t. l., bili so izvoljeni: načelnikom Janko Cvirn, nadučetelj, njega namestnikom Ivan Korošec, župan in posestnik v Česnjici, četovodje Josip Odar, mizar, Lovro Škantar, kovač, in Blaž Hodnik, gostilničar, vsi trije iz Srednje vasi, namestniki Ant. Žvan, podobar, Ivan Strgar, posestnik, blagajnikom Ivan Arh, posestnik v Srednji vasi, tajnikom Ignacij Labrnjak, učitelj, zaupnim možem Fr. Stare, posestnik v Srednji vasi, Martin Hrihar, posestnik v Česnjici, in Ivan Žen v Česnjici.

Nesreča pri streljanju. Povodoma pa trocinja v Sv. Juriju pri Sv. Trojici je posestnik Jan. Umek streljal z možnarji. Zanesel je jednega z žveplenko (!), pri tem se je pa sprožil tudi drugi in vrgel Umeka s tako silo v stran, da je vsled poškodb na nogi in roki ter izgube krvi v pol ure umrl.

Iz zaporov v Gradišču. Te dni so imeli izpustiti iz Gradišča ter odvesti domov na Dolenjsko nekega Fr. Penca. Ali zadnji hip ga je zatožil neki kaznjenelec, češ, da je rekel, predno je imel oditi, da ko odide domov, zada svojemu rojstvenemu kraju usodo Sodome in Gomore.

Uboj. V noči 20. m. mes. sta v vasi Planine pri Kranjski gori fanta L. Čop in Jan. Robič mej vasovanjem s kolom pobila do smrti rudarja L. Razingerja. Umrl je za ranami v teku tedna. Ubijalca so prijeli.

Izdaja skupnih vozniških listov za 15 ozir. 30 dnevno potovanje po progah državnih železnic v petih skupinah se tudi letos prične z mesecem majem in traja do 30. septembra. Petere skupine so sledeče: I. (Salzkammergut), II. severno Česko, III. južno Česko, IV. vzhodna Galicija in V. zahodna Galicija. Cena abonementu je določena in sicer za dobo 15 dni: I. razred 50, II. 35, III. 20 kron, za dobo 30 dni pa I. 75, II. 50, III. 30 kron. Vožni listki se dobe na raznih postajah imenovanih skupin ali pa pri potovalnih uradih Cook & Son, Schenker & Co. in „Courier“ na Dunaju. Po določenih progah v isti skupini se sme naročnik v 15 ozir. 30 dnevni dobi poljubno velikrat voziti. Za prtljago do 30 kg je treba plačati posebej 6 ozir. 9 kron.

Popolni solnični mrk bodo opazovali 18. t. m. skozi 6 minut na otoku Sumatra. Zvezdogledi so kajpada že na potu na otok.

Bojkot odvetnikov proti sodniku. Zagrebški listi poročajo, da so odvetniki v Kikindaerju sklenili, da z ondotnim sodnikom nič več ne razpravljajo. Sodnik se je gospodom zameril, ker je stranke z vspehom nagovarjal, naj se ne pravdajo.

Kdo skrbi za slovensko ljudstvo na Laškem? „Slovansky přehled“ št. 1. str. 45. piše: „Sploh imajo duhovniki še

največ narodne zavesti ter posebno v zadnjem času posvečujejo več pozornosti slovenskemu jeziku in mnogo žrtvujejo, da se ohrani narodna govorica. Drugi omikanci se štejejo sploh za Lahe in prav nič ne skrbé za svoj jezik; učiteljstvo pa si posebno prizadeva, da se laški jezik kar najhitreje razširi po slov. krajih.“

Srbsko vojaštvo in ruski jezik. Iz Belgrada se poroča, da se je v ondotni vojaški akademiji ruski jezik upeljal kot obligatni predmet.

Kongres ruskih kriminalistov se je vršil v Moskvi koncem preteklega meseca. Na shodu se je razpravljalo o reformi ruskih ječ. Na Ruskem je v ječah na leto povprečno 600.000 do 700.000 oseb.

Sovražnik pernic se je pojavil v Ašu na Češkem in razvil obširno delovanje, ki ne dela ravno malo posla policiji. Zgodilo se je tekom tedna mnogo slučajev, da je nek neznan človek ulomil v stanovanju, kjer pa ni storil drugega, nego da je vse pernice razrezal in perje raztrosil po sobi. Gospodinja se obupane, ker se vsak dan zgodi kak nov tak slučaj kljub vsej paznosti policije. Ta zagrizeni sovražnik pernic nekaterim strankam celo pismeno naznani, da jim bo razrezal pernice. Sodi se, da je ta sovražnik pernic blazen človek, ki pa ima izredno spretnost, da se doslej ni pustil zasačiti od policije.

Hiše za varstvo šolske mladine. V Krakovem obstoji „Zwiazek rodzicielski“, ki že nekoliko let vzdržuje »Domy opieki dla dzieci szkolnej«. Društvo zbira deco iz ulic v tople in svetle dvorane, kjer se pod nadzorstvom učiteljev uči dane lekcije, piše naloge, čisti in popravlja svojo obleko, a naposled se zabavajo s telovadbo, petjem in čitanjem dobrih knjig in krepé s čajem in kosom kruha. »Zwiazek rodzicielski« vzdržuje sam osem takih hiš, a v vsaki je več kot 60 otrok. V Lvovu je 14.000 otrok v ljudskih šolah, a od teh je četrtnina siromašnih starišev. Vzdrževanje enega učenca stane na dan 7 do 7 vinarjev. Ker društvo nima velikih dohodkov razun mestne podpore in nekih ustanov, ne more napraviti takih hiš pri vsaki šoli in jih tudi ne vzdrževati celo leto, ampak samo v decembru, januarju, februarju in marcu. Vzdrževanje ene take hiše stane na mesec okoli 100 K. V decembru l. 1900. se je dalo otrokom 16.776 porcij čaja, v prosincu t. l. pa 12.560 porcij. V poletnih mesecih prireja »Zwiazek rodzicielski« za vsoto šolsko mladino igre in zabave na prostem, da se po šoli tudi telo okrepi. Društvo si prizadeva zato stalna mesta in vrtove dobiti. Tudi za mladež srednjih šol hoče napraviti primerne prostore, v katerih bi odrasla mladež, ki je brez nadzorstva in nastanjenja v tesnih, podzemeljskih stanovanjih ter zato izpostavljena demoralizaciji, mogla dobiti mirno mesto za učenje in za primerno zabavo. — »Sl. uč.«

Društva.

(»Prostov. požarna brambae«) v Krškem priredi dne 5. t. m. (nedelja) veselico na vrtu gostilne g. Gregorica s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora pod vodstvom pevovodje g. Kosa in godbe c. kr. meščanske garde iz Kostanjevice. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 60 vin. za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor. Opozarjamo občinstvo iz okolice na to zabavo.

(Slovensko izobr. in zabavno društvo »Napreje« v Gradcu) ima v nedeljo dne 5. t. m. ob 4. uri pop. v društvenih prostorih (Kapaunplatz) izvenredni obč. zbor. Na dnevnem redu je volitev 2 od bornikov, 1 odbor. namestnika in 2 revizorjev ter slučajnosti.

(Mlekarna v Podkloštru) je pričela delovati dne 16. avg. lanskega leta. Udov je bilo takrat 47, ob koncu leta pa 55 s 131 deleži. Deležev se je vplačalo 1305 K, vstopnine 30 K, podpore 600 K. Za blago se je dobilo 3527 K. Za mleko se je izplačalo 3803 K, uravnava je stala 2484 K, prostori 1204 K, plačila 658 K, v rezervni sklad se je vplačalo 130 K. Mleka se je v imenovanem času pripeljalo 50.021 klgr., in sicer največ dne 15. okt. (457 kg.) najmanj dne 30. nov. (276 kg.) Pridelano blago (sir, maslo itd.) je vkup vredno 6124 K, prodalo se ga je za 4234 K. Pridelovanje je stalo 1141 K.

(Mestna hranišnica v Radovljici.) V mesecu aprilu 1901 je 168 strank vložilo 57.695 K 99 h, 166 strank dvignilo 46.563 K 83 h, 32 strankam se je izplačalo

posojil v znesku 45.150 K. Denarni promet 256.423 K 44 h.

(Konsumno društvo v Št. Štefanu ob Zili) je imelo v minulem letu 36.091 K dohodkov. Za blago se je prejele 35.378 K, izdalo pa se je 30.783 K. Dobička je bilo 5086 K ter se izplača dividende 912 K. Rezervni sklad je narastel na 1937 kron. Udov je 178.

Narodno gospodarstvo.

Glavna zagonetka našega narodnega gospodarstva.

(Po predavanjih dr. Viljem Neuratha, prof. na c. kr. visoki šoli za kmetijstvo priobčuje F. P.)

(Dalje.)

Gregor King, angleški raziskovalec, je bil pač prvi, ki je koncu 17. stol. skušal pri žitu to nepričakovano prikazen tvoritve cen s številkami ustaviti. Iz njegovih premišljevanj navajamo v pojasnilo tukaj samo en podatek. Vzemimo, da znaša navadna žetev 300 količin žita (mernikov, hl. ton ali dr.) in za celo to množino skupijo pridelovalci v celoti 300 količin zlata (goldinarjev, tisočakov, milijonov.) Potem dobijo isti pridelovalci za $\frac{1}{3}$ večjo žetev t. j. za 400 količin žita samo ono ceno, ki bi jo imela imeti polovica navadne žetve ali 150 količin zlata, za žetev pa, ki je za eno tretjino manjši od navadne, ki torej znaša samo 200 količin žita, se potegne skupno dvojna cena navadne žetve, torej 600 količin zlata. Ako bi torej vsi kmetje, zgovorjeni mej seboj in brez ozira na druge imajoč pred očmi samo lastno denarno korist, nastopili, tedaj bi izročili svetovnemu trgu samo 200 količin žita, ostalo pa (kakor se je v zahodnih Združenih državah že opetovano dogodilo) bi sežgali v pepel.

Nikari pa ne mislimo, da je dandanes na svetovnem trgu s tvoritvijo žitnih cen kaj drugače. Ne gre se ravno zato, je-li Kingov zakon s svojimi podatki še dan danes točno velja, ampak samo za to, da večja dobava čez neko gotovo mero — že davno popreje, nego je ljudstvo dovolj preskrbljeno — proizvajalcem ne prinaša nobenega dobička, ali pa jim je celo v zgubo. Tomaž Tooke, pisatelj »Zgodovine cene« (Geschichte der Preise) zatrjuje, da Kingovo pravilo ozir. žitnih cen tudi v našem stoletju bistveno velja.

O tem paradoksnem in pogubonosnem načinu tvoritve cen in cinitve blaga so mislili narodni ekonomji, da izvira iz človeške narave ali vsaj iz narave tržnega prometa z nujnostjo. Bistrovodni preiskovalci pa so prišli do spoznanja, da potrebujemo samo enotne organizacije in boljše razsvetljave tržnega prometa ali bolj urejenega sodelovanja ponudbe in povpraševanja, ako hočemo, da se oni nesmiselni in pogubni način tvoritve cen spremeni sam od sebe v pameten način, ki bo odgovarjal vseh interesu. To hočemo sedaj pojasniti.

Vzemimo, da se je že večina raznih stanov, kmetje, obrtniki, delavci, trgovci, združila v zistem združnih zvez. Glavni zastop vsch zvez bi razvidel iz svojih knjig, kako stoji z dohodki in konsumom vsaka vrsta kupovalcev ali konsumentov.

Ako bi sedaj uvidel glavni zastop, da je pri kaki obrtni stroki dosežena ona višina izdelkov, od katere naprej — pri sedanjih tvorbi cen — večji dodavek cene tako potlači, da ima dotična obrt v celoti zgubo, tedaj bi ne bilo treba našemu osrednjemu odboru — kakor dandanes — omejiti proizvodnje in dodavanja. Glavni zastop bi ne trebal drugega, nego obrniti se na zastopnike kupovalcev ali konsumentov, in po teh zastopnikih na razne gručice konsumentov s sledečim vprašanjem:

Iz nasih knjig razvidimo, da ste vi kupovalci ali konsumentje porabili tega blaga — n. pr. petroleja — vsako leto 300 količin, za katere ste nam plačali 300 količin denarja. Ker smo pa našli nove petrolejne studence, smo v prijetnem položaju, da vam prav lahko dodamo na leto za eno tretjino več, t. j. 400 količin petroleja. Koliko nam hočete plačati za to tretjino večjo dobavo petroleja? — Konsumentje gotovo ne bodo odgovorili, da dajo za večjo dobavo petroleja vsega skupaj manj denarja, nego za manjšo dobavo, ali da hočejo proizvajalce petroleja za večjo dobo kaznovati, tako da bi morali leti novo pridelano količino raje

zlit v morje, kakor pa jo prepustiti konsumu za še tako nizko ceno. Ne tako, ampak razne skupine konsumentov bi razno odgovorile.

Tako bi skupina A za $\frac{1}{3}$ več petroleja dala rada $\frac{1}{3}$ več denarja, torej 360 denarjev za 400 mer petroleja; skupina B bi rabila $\frac{1}{4}$ več blaga, dati pa ne more več nego samo $\frac{1}{10}$ več denarja nego pretečeno leto; tretja skupina C bi naznanila, da bi pač rabila $\frac{1}{10}$ več petroleja, da pa ni vstanu za to blago izdati več nego 300 denarjev; slednjič bi prišla tudi premožna skupina bogatašev, ki bi naznanila, da ne rabi dotičnega blaga več nego dosedaj. Prav nobena skupina pa bi ne izrekla, da je pripravljen dati za 300 mer blaga 300 denarjev, za $\frac{1}{3}$ več pa le polovico prejšnjega, torej 150, ali 200 ali sploh ne toliko, kot za manjšo množino na leto.

Tako bi bila osrednja zveza v stanu v soglasi z vsemi skupinami določiti ceno petroleja v prid vsem pogojno za dotično leto.

Tem bolj gotovo bi se konsumentje obnašali pri določevanju cen tako pametno, kar bi jim osrednji odbor producentov tudi še to le lahko naznanil:

»Vsled pomnožene prodaje blaga« — v našem zgl. petroleja — »po naznačenih cenah, je dobiček pri naši obrti za toliko in toliko večji in vi konsumentje imate tudi — kot sodeležniki, zadržniki, akcionarji — za toliko večji delež od skupnega dobička ne samo za letos, kot letni dohodek ampak tudi za prihodnost ste na dobičku, ker bo več kapitala, boljše poskrbljeno za starostno-, vdovsko- in sirotno zavarovanje; pa tudi druge obrti se najbrže vsled tega močno dvignejo.«

(Dalje prih.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Šmarje-Sap, 3. maja. Dr. Šusteršiču naše neomejeno zaupanje, efijaltom slovenskega naroda trikratni percat! — Katol. izobraževalno društvo.

Tržišč, 3. maja. Neomejeno zaupanje vrlemu našemu voditelju dr. Šusteršiču! Ne strašijo naj ga zlobni napadi liberalcev! — Za katoliško društvo sv. Jožefa: P o t o k a r, predsednik.

Idrija, 3. maja. Vsa nemško-liberalna in slovensko-napredna zveza ne bo omajala našega zaupanja do dr. Šusteršiča. Čim bolj boste mahali po njem, tem trdnjeje bomo stali mi za njim! — Katol. delavska družba.

Železniki, 3. maja. S postopanjem g. dr. Šusteršiča soglasujoči obsojamo napade izdajalskih liberalcev. — Katoliško politično društvo v selški dolini.

Dunaj, 3. maja. (C.B.) Poslanska zbornica je pričela danes razpravo o poročilu poljedelskega odseka o raznih predlogih proti margarinu.

Dunaj, 3. maja. Veliko nevolje vzbuja vest, da se bode gosposka zbornica sešla še-le v drugi polovici meseca maja. S tem ovira se izvršenje mnogih važnih predlog, katere je poslanska zbornica sprejela.

Dunaj, 3. maja. Justični minister je obljubil odvetnikom v sporni zadevi glede advokatskega tarifa, da bo predložil le tako predlogo, s katero bodo soglašale odvetniške zbornice in vlada. Sedaj se išče način, da se načrt, ki je predložen sodiščem v presojo in ki je odvetnike razburil, sistira.

Dunaj, 3. maja. Najvišji sodni dvor je razsodil, da se koncesije ne morejo zarubiti.

Dunaj, 3. maja. Včeraj popoldne je Dunaj in okolico obiskala velika nevihta. V Florisdorfu je strela udarila ter ranila šest oseb v eni sobi.

London, 3. maja. Vojni minister Brodrik je včeraj govoril v Guildfordu ter je dejal, da je treba vojno v Južni Afriki končati kakor hitro mogoče.

London, 3. maja. Iz Pekina se poroča: Včeraj se je pododsek, obstoječ iz zastopnikov Angleške, Francoske, Nemčije in Japonske, posvetoval o finančnem položaju Kitajske z ozirom na zahteve o vojni odškodnini, katera znaša do sedaj že 65 milijonov funtov. Da pokrije vse zahteve, bode Kitajska primorana vzeti si posojila najmanj 85 milijonov funtov sterlingov, ter bode v prvi vrsti obremenila deloma pokrajino Cili, posebno pa južne pokrajine langtse.

London, 3. maja. „Standard“ javlja iz Tientsina: Položaj je tak, da se tuje vojne sile nikakor ne smejo zmanjšati. Kitajske elitne čete so v znatni moči združene pri Pao-tingfu.

Berolin, 3. maja. Grof Waldersee poroča iz Pekina: Skupna izguba v bojih 23. in 24. aprila je sledeča: Poročnik Drewello in sedem mož je ubitih (dva so ubili mej potom, dva sta umrla vsled eksplozije.) Ugrabili smo veliko število topov.

Pekin, 3. maja. Rusi so imeli pri Mukdenu vroč boj s Kitajci. Izgubili so 60 mož in 4 častnike. Dela za obrambo poslaniškega oddelka v Pekinu se nadaljujejo. Nemške vojašnice so dogotovljene. Ameriško poslaništvo je obdano s šest čevljev debelim zidom ter obvladuje glavni vhod v cesarsko palačo.

Žitne cene

dné 2. maja 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za maj-junij	7-84	7-85
„ jesen	7-96	7-97
Rž za maj-junij	7-85	7-87
„ jesen	7-08	7-09
Tursica za maj-junij	5-58	5-59
„ julij-avgust	5-66	5-67
„ september-oktober	5-84	5-85
Oves za maj-junij	6-91	6-92
„ jesen	5-96	5-98

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	7-53	7-54
„ oktober	7-68	7-69
Rž za oktober	6-70	6-71
Oves za oktober	5-57	5-58
Koruza za maj	5-29	5-30
„ julij	5-37	5-38

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-75	do 8-25
„ južne zel.	7-99	8-30
Rž	7-85	8-10
Ječmen	7-30	8-25
„ ob Tisi	7-10	8-25
Koruza ogerska	5-75	5-80
Činkvart	6-80	7-10
Oves srednji	7-05	7-15
Pizol	8-10	10-—

Najnovejši brevir!

Pustetova izdaja l. 1900.

(4 zvezki, 15-5 cm X 10 cm.)

Vsi zapovedani godovi novejšega časa so na dotičnem mestu; mudljivo citiranje se je nadomestilo večinoma s popolnim berilom.

Cene:

V usnji z gibčnim hrbtom in rudečo

obrezo K 31-20

Isti vez z zlato obrezo K 33-60

V finem šagrinu z rudečo obrezo K 36-—

Isti vez z zlato obrezo K 38-40

Propriji za ljubljansko, krško, lavantinsko ali za hrvatske škofije se računajo posebej.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 738-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrar	Nebo	Padavina v 24 urah
2. 9 zveč.	735-0	11-4	sr. zah.	jed. jasno	0-0
7. zjutr.	735-1	8-3	sl. jug.	jasno	0-0
2. popol.	734-1	18-1	sl. svzh.	del. jasno	0-0

Srednja včerajšnja temperatura 11-1° normale 12-3°

462 1-1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežlostno vest da je Vsemogočni poklical k Sebi v boljše življenje nepozabnega soproga, oziroma očeta, sina in brata, gospoda

Nikolaja Hrovata

občinskega svetnika, predsednika krajnega šol. sveta, posestnika, mesarja in gostilničarja

ki je po kratki, jako mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, danes dčé 2. maja, ob 7. uri zjutraj, v 47. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predraga bode v soboto popoldne ob 4. uri na tukajšnje pokopališče.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem priporočamo predraga v pobožuo molitev in blag spomin.

Na Jesenicah, dné 2. maja 1901.

Žalujoči ostali.

Sloven. delavnica za cerkveno umetnost

Konrad Skaza

pri Sv. Ulrich-u, Gröden, Tirolsko

se priporoča prečastim cerkvenim predstojništvom za **prenovljenje cerkvenih del**, za **preskrbljevanje novih altarjev, leč, rezljanih (relief) in slikanih križevih potov, posameznih podob, kipov in križev. Specialist za betlehemske jaslice s 30 rezljanimi podobami od 60 kron višje.**

Za vsako poljubno podobo, altarjev in betlehemske jaslice pošljem originalne fotografije, za križe pa rezljana razpela na ogled vsakemu prečast. g. duhovniku frankovano.

Ker pridem v kratkem v slovenske kraje, prosim že zdaj cenjenih dopisov, ker si lahko dela osebno ogledam. Naslov je:

Konrad Skaza,
427 5-2 St. Ulrich, Gröden in Tirol.

Najboljša uporaba mleka!

Kar največ in najfinejšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; 167 40-11 v Parizu 1900 „Grand Prix“.

1/4 milijona tacihi strojev v rabi!

Se lahko prenaša na planino.

Vsi drugi stroji za mlekarstvo

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.

Načrti, proračuni.

Akcijska družba Alfa-Separator,
Dunaj, XVI., Ganglbauergasse 29.

Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Posojilnica v Radovljici razpisuje službi

blagajnika in tajnika.

Blagajnikova plača znaša najmanj 1400 K na leto; plači obeh se določite po dogovoru. Blagajnik naj položi, ako mogoče, tudi kavčico.

Ponudbe naj se pošiljajo najkasneje do **10. maja t. l.** na naslov: **Dr. Janko Vilfan**, odvetnik v Radovljici. 442 3-2

Himni

za praznik sv. Rešnjega Telesa,

uglasbil **Gregor Rihar**,

se v nekaterih iztisih še dobé pri podpisnem.

Cena: Partitura za moški in ženski zbor 1 krona, moški glasovi 50 hel., ženski glasovi 50 hel.

Franc Rihar,
444 2-2 župnik v Mekinjah, p. Kamnik.

Solnčnike

346 v največji izbiri 94 po najnižjih cenah priporoča

L. Mikusch
v Ljubljani, Mestni trg 15.

Gobe, venecijanske in španske. Najceneje ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 22 11-10

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujoča se za doslej nama izkazovano naklonjenost in zaupanje, javljava ob jednom sl. občinstvu, prečast. duhovščini in dosedanjim najinim gostom, **da sva s prvim dnem maja meseca prevzela sloviťo, dobro poznano gosfilno**

Pri Zvezdi (Ferlinz)

v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 13,

kjer bova skrbela za **izvrstno pijačo in okusna jedila po zmerni ceni** vsestransko zadovoljiti ter s tem ohraniti sloves staroznane gostilne.

Priporoča najino podjetje vsestranskemu upoštevanju ter beleživa velespoštovanjem

558 (3-2) **Peter in Magdalena Krisch.**

Po najnižjih cenah!

Primerna birmanska darila

po najnižjih cenah in z jamstvom.

Zlate, srebrne, nikelnaste ure in verižice, zapestnice, uhane, broše, ovratne verižice, srčke, prstane, i. t. d.

Priporočam svojo največjo in bogato izbéro in vljudno vabim slavno občinstvo na obilen obisk in ogled.

Ceniki brezplačno, tudi po pošti.

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden
urar, in trgovina vse zlatnine in srebrnine.

Solidna postrežba!

Dunajska borza.

Dne 3. maja.	20 ^{mark}	23-51	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-50	Salmove srečke, 40 gld.	200-—
Skupni državni dolg v notan	20 frankov (napoleonov)	19-09	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 1%	94-35	St. Genčis srečke, 40 gld.	234-—
Skupni državni dolg v srebru	Italijanski bankovci	90-60	Priporitne obveznice državne železnice	424-50	Waldsteinove srečke, 20 gld.	390-—
Avstrijska plata renta 4%	C. kr. cekini	11-31	južne železnice 3%	347-—	Ljubljanske srečke	58-75
Avstrijska krona renta 4% 200 kron			južne železnice 5%	123-40	Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	280-90
Ogerska plata renta 4%			dolenjskih železnice 4%	—	Akcijske Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	6192-—
Ogerska krona renta 4% 200			Kreditne srečke, 100 gld.	390-—	Akcijske tržanske Lloyd, 500 gld.	884-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	400-—	Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	96-75
Kreditne delnice, 160 gld.			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	49-25	Splošna avstrijska stavbiarski družba	150-—
London vista			Ogerskega	25-—	Montauska družba avstr. pian.	463-25
Nemski dr. bankovci za 100 m. nem. dr. velj.			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16-50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	442-—
			Rudolfove srečke, 10 gld.	58-—	Papirnih rubljev 100	253-75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.

Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnišna delniška družba

„M E R C U R“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kurnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestal sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Odgovorni vrednik: Iven Rakevec.

Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.